

WG.070.2.2024.MS

Katowice, 2024-08-28 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 3513 Pana Posła Andrzeja Gawron oraz grupy posłów w sprawie *obaw sektora MSP dotyczących rosnących cen gazu ziemnego i innych kosztów funkcjonowania firm*, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

W odpowiedzi na pytanie nr 1: *Dlaczego cena gazu dla odbiorców z sektora MŚP jest ustalona na tak wysokim poziomie wobec faktu, że mamy do czynienia z najniższymi od lat cenami gazu na holenderskiej giełdzie TTF?* informuję, że ceny gazu ziemnego w ofertach skierowanych do przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, są ustalane w sposób rynkowy. Zgodnie z obecnymi przepisami prawa kształtowanie cen gazu ziemnego w ofercie przedsiębiorstw dokonujących sprzedaży gazu ziemnego jest dokonywane bez ingerencji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub organów administracji rządowej. Mikro, małe oraz średnie przedsiębiorstwa mają pełną swobodę zarówno w wyborze sprzedawcy gazu ziemnego, jak i w wyborze ofert specjalnie przygotowanych dla tych odbiorców. W zależności od wybranej oferty przedsiębiorstwa mogą korzystać zarówno z zindywidualizowanych, jak i gotowych ofert sprzedawców. Przy czym oferty kierowane do odbiorców przemysłowych charakteryzują się różnym stopniem ryzyka oraz sposobem kształtowania ceny, co sprawia, że w momencie zakupu gazu ziemnego przez tego odbiorcę cena gazu może być wyższa bądź niższa niż aktualna cena na giełdzie. Ceny gazu ziemnego, po których przedsiębiorcy dokonują zakupu, odzwierciedlają koszt zakupu gazu ziemnego na Towarowej Giełdzie Energii, która powiązana jest z innymi giełdami gazu ziemnego, między innymi z holenderską TTF czy niemiecką THE. W związku z tym, cena ta uwzględnia również inne czynniki cenotwórcze m.in.: koszt rezerwacji zdolności przesyłowych czy też innych opłat np. niemieckiej opłaty magazynowej, a także właściwe dla danej oferty ryzyka, co składa się na finalną cenę zakupu gazu ziemnego przez odbiorcę.

W odpowiedzi na pytanie nr 2: *Czy Ministerstwo przeprowadziło pogłębioną analizę wpływu zwiększających się kosztów firm z sektora MŚP i czy grozi nam fala upadłości tych firm oraz likwidacji miejsc pracy?* informuję, że zgodnie z badaniami statystycznymi prowadzonymi przez Ministra Klimatu i Środowiska cena netto gazu ziemnego, sprzedawanego w II kwartale 2024 r. do przemysłu oraz sektora usług, spadła względem I kwartału 2024 r. W I kwartale

2024 r. średnia cena gazu ziemnego sprzedanego dla sektora przemysłu oraz sektora usług wyniosła odpowiednio 203,475 zł/MWh oraz 280,728 zł/MWh, natomiast w II kwartale 2024 r. było to odpowiednio 174,293 zł/MWh oraz 256,697 zł/MWh. Przedstawione dane wskazują na spadek ceny zakupu gazu ziemnego dokonywanego przez różne grupy odbiorców w II kwartale 2024 r. względem I kwartału 2024 r. odpowiednio o 14,3% w grupie odbiorców przemysłowych oraz 8,6% w grupie odbiorców z sektora usług.

Badania ankietowe całego sektora przedsiębiorstw wskazują, że ich sytuacja jest obecnie lepsza niż była w drugiej połowie 2022 r. oraz w 2023 r. Według badań ankietowych Polskiego Instytutu Ekonomicznego i Banku Gospodarstwa Krajowego (Miesięczny Indeks Koniunktury¹), formułowana przez przedsiębiorców ocena sytuacji ekonomicznej powróciła pod koniec 2023 r. powyżej poziomu neutralnego (100 pkt.) i utrzymuje się od tego czasu w okolicach tego poziomu (ostatni, lipcowy odczyt wyniósł 96,8 pkt.). Ocena kondycji ekonomicznej była optymistyczna również w ostatnim badaniu ankietowym Narodowego Banku Polskiego². Według danych za I kwartał 2024 r., odsetek przedsiębiorstw oczekujących dalszej poprawy sytuacji – zarówno w perspektywie kwartału, jak i w horyzoncie rocznym – wzrósł kolejny kwartał z rzędu. Tendencja dotyczy większości branż i klas przedsiębiorstw, a także grupy eksporterów wyspecjalizowanych. Według cytowanego wcześniej badania Miesięczny Indeks Koniunktury, w lipcu br. główną barierę utrudniającą działalność firm stanowiły koszty pracownicze (70% wskazań). Na kolejnych miejscach znalazły się rosnące ceny energii (60%) i niepewność sytuacji gospodarczej (57%).

W strukturze rodzajowej kosztów ogółem udział wynagrodzeń zwiększył się o 2,5 p. proc. a udział zużycia energii zmniejszył o 0,6 p. proc. w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. W efekcie koszty energii stanowiły 3,4%, a koszty wynagrodzeń 16,1% wszystkich kosztów ponoszonych przez firmy. Według ostatniego raportu UNCTAD o bezpośrednich inwestycjach zagranicznych na świecie, w 2023 r. Polska awansowała z 15. na 14. miejsce na świecie wśród największych odbiorców BIZ³.

W odpowiedzi na pytanie nr 3: *Jakie konkretnie rozwiązania przygotowało Ministerstwo Rozwoju i Technologii, aby firmy z sektora MŚP mogły przetrwać ten trudny okres wzrostu kosztów ich działalności* informuję, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii, tworząc ramy regulacyjne dla rozwoju polskich firm uwzględnia to, że firmy z sektora MŚP są z reguły bardziej wrażliwe na skokowy wzrost kosztów prowadzenia biznesu aniżeli duże podmioty. Z tego względu, to grupa mniejszych firm jest często adresatem wprowadzanych rozwiązań ostonowych lub zmniejszających obciążenia publicznoprawne.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii przygotowało dwa programy wsparcia dla przedsiębiorców - program „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.” oraz program „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”, które zostały przyjęte przez Radę Ministrów w oparciu o ustawę z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku

¹ <https://mik.pie.net.pl/>

² <https://nbp.pl/wp-content/uploads/2024/04/Szybki-Monitoring-NBP-kwiecien-2024.pdf>

³ <https://unctad.org/news/global-foreign-investment-weak-2023-funding-sustainabledevelopment-sectors-drops-over-10>.

energii w latach 2022–2024 (Dz.U. poz. 2088) (dalej: „Ustawa”). Celem ustawy i programów wsparcia jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nagłego wzrostu cen nośników energii, który spowodowany jest wojną na Ukrainie i wynikającym z niej ograniczeniem importu węglowodorów z Rosji.

W ramach pierwszego programu, zgodnie z danymi operatora po rozliczeniu pomocy, MRiT udzielił pomocy publicznej 195 podmiotom na łączną kwotę 2,321 mld zł. Ilość energii elektrycznej, której zakup został dofinansowany w programie wyniosła 12,5 TWh, a ilość gazu ziemnego równowartość 28 TWh. W pierwszym z dwóch naborów do drugiego programu udzielono pomocy 306 przedsiębiorcom w kwocie 2,172 mld zł. Ilość zgłoszonej przez beneficjentów energii elektrycznej wyniosła 10,8 TWh, a ilość gazu ziemnego równowartość 7,8 TWh.

Aktualnie w MRiT trwają prace na programem rządowym pod nazwą „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2024 r.” (dalej: „Program”). Będzie to już trzeci Program realizujący zapisy Ustawy. Podstawą proponowanego Programu są wytyczne Komisji Europejskiej określone w Komunikacie „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy” (dalej: „TCTF”), w którym dopuszczona została możliwość udzielania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej pomocy publicznej z tytułu zakłóceń w działalności gospodarki Unii Europejskiej (dalej: „UE”). Pomoc ta ma służyć przede wszystkim zapewnieniu płynności i dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw zmagających się z wyzwaniami obecnego kryzysu, przy jednoczesnym zachowaniu warunków działania na jednolitym rynku UE. Wsparcie może być udzielone na pokrycie zwiększonych kosztów energii elektrycznej oraz gazu ziemnego, w tym skroplonego gazu ziemnego. Zgodnie ze znowelizowanym TCTF, pomoc może dotyczyć kosztów poniesionych do dnia 30 czerwca 2024 r. O pomoc w Programie może ubiegać się przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236), który spełnia warunek energochłonności (koszty energii elektrycznej i gazu ziemnego stanowiły co najmniej 3 % jego wartości produkcji sprzedanej w 2021 r.) oraz uzyskuje większość przychodów z działalności w jednej lub wielu podklasach PKD zawartych w sekcjach B i C.

Przedsiębiorcy uprawnieni w okresie kwalifikowanym do zakupu energii elektrycznej po ustalonej cenie maksymalnej, na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 190), mogą wnioskować o pomoc jedynie z tytułu kosztów zakupu gazu ziemnego. Jako uprawnionego rozumie się każdy podmiot, któremu powyższa ustawa daje możliwość skorzystania z ceny maksymalnej, bez względu na to, czy z niej skorzystał. Wielkość przedsiębiorstwa ustalana jest zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, tj. bez uwzględniania podmiotów powiązanych.

Bazując na doświadczeniach poprzednich programów, spodziewanym efektem kolejnej edycji Programu będzie udzielenie pomocy finansowej grupie ok. 300 przedsiębiorców wykonujących energochłonną działalność przemysłową, w tym branży spożywczej.

Ponadto wsparcie firm z sektora MŚP w przechodzeniu na bardziej zrównoważony model działalności gospodarczej i bardziej wydajne wykorzystanie zasobów oraz infrastruktury oferują polskie ośrodki europejskiej sieci przedsiębiorców (EEN). Każdy klient zainteresowany wsparciem w tym zakresie otrzyma od EEN dopasowane do swoich potrzeb usługi, świadczone przez doradców ds. zrównoważonego rozwoju. Po przeprowadzeniu wstępnego audytu modelu działalności firmy, dalsze wsparcie będzie świadczone w zakresie określonym podczas audytu i zgłoszonych potrzeb. Obejmie ono między innymi:

- doradztwo w zakresie dostępu do finansowania. Poszukiwanie partnerów biznesowych we wskazanej branży/rynku;
- transfer technologii;
- doradztwo w zakresie legislacji oraz standardów UE;
- wsparcie w zakresie certyfikacji;
- wdrożenie nowych zrównoważonych modeli biznesowych, gospodarki obiegu zamkniętego, zwiększonej wydajności zasobów i odnawialnych źródeł energii, również we współpracy z instytucjami partnerskimi (np. z klastrami);
- współpracę z instytucjami badawczo-rozwojowymi.

Wychodząc naprzeciw postulatom przedsiębiorców, którzy dotkliwie odczuli skutki wzrostu cen i kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w ostatnich latach MRiT przygotowało nowe rozwiązanie, tzw. „wakacje składkowe” dla przedsiębiorców w zakresie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ustawą z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 863) mikroprzedsiębiorcy wpisani do CEIDG, którzy:

- w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku mieli zgłoszone do ubezpieczeń nie więcej niż dziesięciu ubezpieczonych (w tym także siebie samych);
- w ostatnich dwóch latach kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku nie osiągnęli przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej lub w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku, osiągnęli roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro

będą mieli możliwość zwolnienia z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez jeden miesiąc w każdym roku wykonywania działalności. Z tego prawa będzie można skorzystać już w grudniu tego roku.

Nieopłacone składki będą sfinansowane z budżetu państwa, zatem korzystanie z rozwiązania nie będzie powodowało ewentualnego obniżenia (lub wyłączenia) świadczeń z ubezpieczeń społecznych w przyszłości. Należy podkreślić, że rozwiązanie będzie dobrowolne – to przedsiębiorca sam zdecyduje, czy i kiedy chce z niego skorzystać

Aktualnie w trakcie procesu legislacyjnego jest projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego, w którym zaproponowano wprowadzenie ok. 50 „punktowych” rozwiązań o przedsiębiorczym charakterze.

Najważniejsze obszary objęte projektem:

- a) kontrola przedsiębiorców:
 - skrócenie maksymalnego czasu kontroli mikroprzedsiębiorców (z 12 do 6 dni),
 - wprowadzenie obowiązku doręczenia przedsiębiorcy przed wszczęciem kontroli wstępnej listy informacji i dokumentów,
 - przeciwdziałanie wszczynaniu de facto fikcyjnych kontroli skarbowych jedynie w celu przerwania biegu przedawnienia zobowiązania podatkowego;
- b) cyfryzacja:
 - elektroniczna faktura,
 - forma dokumentowa umowy leasingu,
 - elektroniczna postępowania przed Krajową Izbą Odwoławczą;
- c) Lepsze Regulacje – przyjazne prawo gospodarcze:
 - zasada „one in one out” (każdemu nałożeniu nowego obowiązku administracyjnego na przedsiębiorcę powinno towarzyszyć odpowiednie odciążenie w zbliżonym obszarze),
 - odpowiednie vacatio legis – 6 miesięcy;
- d) rzemiosło:
 - zmiana definicji rzemiosła i rzemieślnika (rzemiosło będzie mogło być wykonywane również w formie spółki kapitałowej),
 - zwiększenie częstotliwości waloryzacji dofinansowania dla rzemieślnika za szkolenie,
 - dofinansowanie wypłacane również za przystąpienie do egzaminu, a nie za jego zdanie;
- e) wprowadzanie zachęt do mediacji w postępowaniach sądowych;
- f) postępowania administracyjne:
 - wprowadzenie możliwości wydawania tzw. decyzji hybrydowych (załączniki w formie elektronicznej),
 - wprowadzenie obowiązku organu I instancji zastosowania się do decyzji organu odwoławczego;
- g) inne, to np. doprecyzowanie reguł dot. liczenia karencji odnoszącej się do możliwości ponownego skorzystania z tzw. „Małego ZUS Plus”.

Z wyrazami szacunku

Marzena Czarnecka

Minister

2024-08-28

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.